

Босак К.С.

*Інститут права імені Володимира Сташиса
Класичного приватного університету,
аспірант*

ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЩОДО ПІДТРИМАННЯ ПОЗИТИВНИХ ТРАДИЦІЙ ТА ЗВИЧАЇВ

Питання боротьби зі злочинністю є однією з головних проблем сучасної України. Політика держави у цій сфері має базуватися на основі з'ясування причин вчинення злочинів для можливого подальшого розроблення шляхів мінімізації коливання рівня злочинності. Серед основних причин цього негативного соціального явища виділяються послаблення функцій сім'ї, низький рівень моралі, духовності та правової культури суспільства. Тому пріоритет кримінологічної політики виявляється у тому, що вона має можливість протидіяти злочинності за допомогою використання соціальних, ідеологічних, та морально-психологічних важелів.

Державна політика у сфері запобігання злочинам знаходить вираз у нормах кримінального права, постановах органів влади, актах тлумачення норм права тощо. Норми права, що виражаються у нормативних документах держави повинні мати своїм підґрунтям етичні норми, адже політика держави, що запроваджує духовні та моральні цінності народу в майбутньому буде мати цілісну, законслухняну націю. Свого часу М. Чубинський зазначав «розумне право представляє свого роду моральну школу для народу закріплюючи та розвиваючи його етику у бажаному напрямку» [4, С. 292].

Одним із важелів правового виховання та профілактичним заходом злочинності виступають позитивні традиції та звичаї, які на сьогоднішній день у більшості випадків перетворилися у норми моралі та права.

Традиції (лат.tradition- передача) – форма передачі соціального досвіду; ідеї, звичаї, норми, що передаються з покоління в покоління [3, С. 673]. Вони є регулятором міжособистісних відносин

між людьми в процесі формування та збереження національно-народного характеру. Звичаї на відміну від традиції є поняттям дещо вужчим і виконує здебільшого регулятивну функцію.

За своїм спрямуванням традиції та звичаї можна розділити на позитивні та негативні. При цьому кожні з них в окремих випадках можуть виконувати як криміногенну так і антикриміногенну роль. Враховуючи це, під позитивними традиціями та звичаями пропонуємо розуміти ті, що виконують саме антикриміногенну роль у суспільстві, а саме формують законослухняну особу або утримують її від протиправної поведінки.

Профілактична політика держави має бути спрямована на підтримання позитивних традицій та звичаїв. Процес соціалізації особистості починається з дитячого віку на цій стадії виховну роль виконують сімейні, національно-патріотичні та релігійні традиції, звичайно, вони мають вплив і у більш старшому віці, але саме з дитинства, коли починає виховуватися громадянин ці традиції є основою формування високоморальної, цілісної, духовної особистості, тому державна політика має базуватися на нормах законодавства про патріотичне виховання молоді, економічне та моральне підтримання сімей з дітьми, визначення місця релігійних організацій в політичній системі суспільства тощо.

Сімейні традиції є основою національного виховання, вони формують пошану до мови, звичаїв народу, зміцнюють стосунки батьків та дітей та є скарбницею набуття власного досвіду поведінки й діяльності. Тому державна має сприяти сім'ям з дітьми у наданні економічної допомоги, а також психологічної та педагогічної підтримки, адже дорослі не завжди правильно себе поведуть у процесі дитячого виховання. Відповідно до ч. 3 ст. 8 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» працівники кризових центрів для членів сімей, в яких вчинено насильство в сім'ї або існує реальна загроза його вчинення організують надання необхідної психологічної, педагогічної, медичної, юридичної допомоги членам сім'ї, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї. Вважаємо, з метою запобігання доведення до стану, коли в родині з'являється загроза спричинення насильства,

що деморалізує дитячу психіку необхідно створити умови, які б дозволили батькам вчасно звернутися за допомогою для консультації до професіоналів (педагогів, психологів) з метою визначення мотивів поведінки дитини та її потреб.

Національно-патріотичні традиції формують дух нації, який забезпечує її цілісність, єдність та стійкість. Вони виховують не лише любов до власного народу, а й шанобливе ставлення до традицій та звичаїв інших національностей. У 2013 році Міністерством молоді та спорту України наказом № 720 затверджене Положення про Центр патріотичного виховання, основним напрямом діяльності якого є формування гармонійно розвиненої особистості вихованців; виховання почуття патріотизму, духовності, національної свідомості; забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості; організація оздоровлення та змістовного дозвілля молоді.

Важливим важелем у процесі соціалізації виступають релігійні традиції та звичаї, адже за їх допомогою відбувається формування духовної особистості. Духовність забезпечує толерантне відношення людей один до одного і особливо до тих, які порушили закон. Тому державна політика невтручання у сферу віросповідання, зберігаючи певні важелі для недопущення всюдозволеності, створює умови для формування гуманної, духовної нації.

Таким чином, можна зазначити, що сімейні, національно-патріотичні, релігійні традиції є підвалинами суспільних відносин, за посягання на які чинним законодавством України передбачена кримінальна відповідальність, зокрема, злочини проти особи, її волі, честі, та гідності, злочинів проти основ національної безпеки, проти громадського порядку та моральності. Тому, виховання громадян має базуватися на основі позитивних традицій та звичаїв, які у свою чергу мають підтримуватися державою, адже вони є запорукою формування законослухняної нації.

1. *Про затвердження Положення про Центр патріотичного виховання : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 23 жовтня 2013 р. № 720 - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1941-13>*

2. *Про попередження насильства в сім'ї*: Закон України від 15 листопада 2001 р. № 2789-III – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/rada/show/2789-14>
3. *Словник іношомовних слів* / за ред. О.С. Мельничука. – Головна редакція УРЕ. – К., 1977. – 775 с.
4. *Чубинский М.П. Курс уголовной политики* / М.П. Чубинский. – Ярославль: Тип. Губ. правл., - 1909. – 442 с.